

Elburg is een zuiver Achterhoekse naam

De tienjarige Gerrit-Jan Elburg uit Dinxperlo kreeg in 1909 na het plukken van bosbessen in het Bargerbos hevige buikpijn en overleed kort daarop. De dokter vermoedde dat de knaap met de bosbessen een giftige spin binnen had gekregen. Maar misschien ook heeft hij de bosbessen verward met giftige bessen, die er op lijken.

Gerrit-Jan was een broertje van Johan, de vader van Joke Monasso-Elburg uit Aalten, die zich bezig houdt met de familienaam. Joke vertelt: „Mijn oudershuis stond in de buurt 't Beggelder, achter het slachthuis, en onze familie werd 'Piethuus' genoemd. Volgens zeggen was de bijnaam ontstaan doordat mijn overgrootvader, toen hij eens gepakt werd met stropen, Piethuus als valse naam opgaf.“ Vlak bij het oudershuis lag een oude hennepkolk, zodat de familie ook wel 'Elburg van de Kolke' heette. De kolk werd later een vuinisisbelt en een sloot in de buurt werd de aoliegraven genoemd vanwege de dikke smurrie. „Jammer, bijna alles uit mijn jeugd is daar nu weg“ zegt Joke. De naam Elburg heeft niets te maken met het gelijknamige Veluwe stadje, maar is ontstaan uit 'Illeberg'. Deze boerderij staat nog altijd in Meddo, aan de Eibergseweg 3, waar tegenwoordig de familie Smeenk woont.

De Winterswijkse historicus Stegeman legde Illeberg heel romantisch uit als 'heilige berg'. Inmiddels weten we dat de naam duidt op grond, die vaak overstroomt, zoals ook Eldrik, Elden, Eelde, en de boerderij Elburg bij Doetinchem. Al die namen moe-

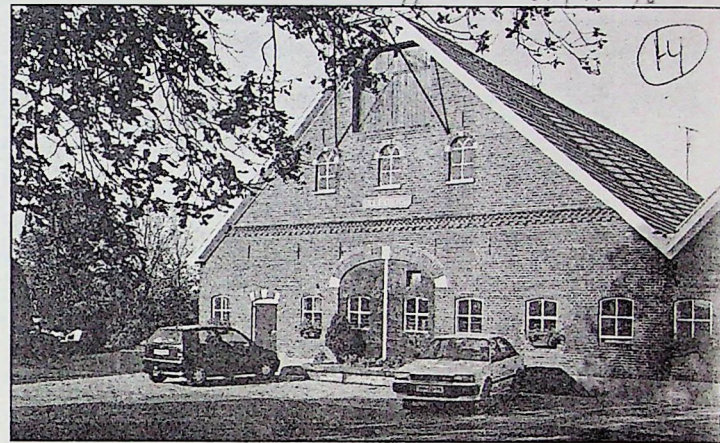
Rubriek over boerderij- en familienamen door Henk Harmson, suggesties en aanvullingen 0543 472603

ten worden gezocht in de buurt van goren en waterlopen. Fraai is de Meddose boerderij als Ilbergh te zien op een kaart van midden zeventiende eeuw, met de landweer en de 'Bürschaft Meddehoo'.

Buurse

De boerderij 'Illeberg' behoorde tot 1739 tot de leengoeders van de havezate Buurse of Beurze bij Meddo. De hoeve is al voor 1544 gebouwd. Hermen ten Illeberche woonde er toen al jarenlang, want hij moest als getuige optreden in een geschil over een oude 'driefftewch' van het naburige goed Esselink. Hermen wist dus hoe het vanouds zat met die weg. In 1551 wordt vermeld 'Bernt Kock Illeberch'.

Merkwaardig is dat de familienaam nu een tijdlang uit beeld verdwijnt. Heeft dat te maken met de ontvolking in de Tachtigjarige Oorlog? Stammen de latere bewoners van de Illeberg rechtstreeks af van Hermen en Bernt? Pas in 1688 duikt de naam weer op

♦ De boerderij Illeberg aan de Eibergseweg 3 in Meddo, naamgever van de familie Elburg. (Foto Willem Hissink)

als 'Illeberg van 't Hoeveken'. Dan begint ook de rechte stamlijn, die tot in deze tijd is na te gaan, met de vermelding van Hendrick Illeberg in 1654 en Jan, die zijn zoon of broer is. Vervolgens zijn stamhouders Derk Jan, Engbert en Berent. Berent trouwt in 1735 met een Ratumse en vestigt zich ook in Ratum. Op de Illeberg komt de familie Groot Oostendorp, die zich dan ook Illeberg gaat noemen en later uitsterft. De rechte mannelijke lijn gaat verder via Gerrit-Jan, Gerrit Elleberg, die naar Aalten gaat en met Aaltjen Smeets huwt. Jan Elborg(h), Arent-Jan Elberg en ten slotte

Arent-Jan Elburg die naar Dinxperlo gaat en met Maria Konink uit Varsseveld trouwt. (Hij is de grootvader van Joke Monasso-Elburg). Ook in Winterswijk bleven takken wonen; in het midden van de vorige eeuw emigreerden diverse naamdragers uit Winterswijk naar de Verenigde Staten. Joke Monasso-Elburg wil graag weten of alle Elburgs tot haar familie behoren, bijv. de overleden dichter Jan Elburg.

Dokter

Waarom hadden de bewoners van de Illeberg in Meddo oorspronkelijk zoveel contacten met aan-

zienlijke families uit Eibergen? Een opmerkelijke 'connectie' is het huwelijk van Harmken, dochter van Derk Illeberg, met Jan Knikkinck in de buurtschap Zwolle bij Groenlo.

Hun zoon Jan Hendrick Knikkinck (1710-1784) was in zijn dagen de bekendste arts van de Achterhoek. Van hem werd verteld dat hij zijn geneeskunst van de zigeuners had afgekeken. Op de oude boerderij 't Wissinck in Zwolle werden me indertijd nog allerlei geheimzinnige oude zalpotes en groenachtige flesjes getoond, die van de dokterspraktijk bewaard waren gebleven.